

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, Професионално направление: 4.3. „Биологични науки”, (Вирусология)

Автор на дисертационния труд: Калина Август Шишкова, докторант на самостоятелна подготовка към СУ „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет, Лаборатория по вирусология

Тема на дисертационния труд: „Разпространение и генетично разнообразие на Torque teno вирусите (сем. Anelloviridae) в България“

Научен ръководител: Проф. д-р Златко Кълвачев, дмн

Становище от: Доц. д-р Галина Железова Железова, дм, доцент по микробиология в Катедра „Биология, медицинска генетика и микробиология“, Медицински факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, Е-mail: gzhelezova@GMAIL.COM

Член на Научното жури със Заповед № РД38-599/ 25.11. 2014 на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, проф. дин Иван Илчев.

Актуалност на проблема: Дисертационният труд на Калина Август Шишкова е посветен на изучаване разпространението и генната характеристика на Torque teno вирусите в България. Тези вируси, открити през 1997 год, имат глобално разпространение и предполагаема клинична значимост за човешката популация. Представеното проучване на авторката е първо за нашата страната, което определя неговата актуалност.

Характеристика и оценка на дисертационния труд: Дисертационният труд е правилно структуриран и написан на 87 страници, съдържа 15 таблици и 16 фигури. Литературният обзор е направен на базата на 126 литературни източника, касаещи съвременното състояние на проблема. Авторът на обзора се представя като компетентен специалист с широк поглед върху темата в цялото и разнообразие.

Напълно аргументирано е обоснована целта на дисертационния труд: проучване на разпространението и генетичното разнообразие на Torque teno вирусите, сем. Anelloviridae в България. В съответствие с тази цел има ясно формулирани и конкретни основни задачи – избор на подходяща диагностична система за откриване на вирусите, проучване на тяхното разпространение сред българското население, секвениране на фрагмент от вирусния геном и установяване на разпространените генетични форми. В раздел Материали и методи са представени използваните адекватни на поставените

задачи съвременни молекулярно-биологични методи с коректно, пълно и точно описание. Изследван е голям обем от клинични проби.

Резултатите и обсъждането на собствените изследвания са добре илюстрирани с фигури и таблица с точно и ясно описание. Представена е много добра интерпретация на получените данни.

Считам, че дисертационния труд на Калина Август Шишкова съдържа научни приноси с ценен фундаментален и практично-приложен характер. Всички те са оригинални и нови за страната, както и значими в общ план.

- Доказана е сравнително висока степен на разпространението на *Torga teno* вирусите сред голям и различен контингент в страната /зdravi кръводарители, лица с хепатит В инфекции, дихателни инфекции, мозъчни тумори и др. /
- Разработена е адаптирана диагностична система /nested PCR с подходящи праймерни двойки LBIS/LBIR и LB2S/LB2R/ за доказване на *Torga teno* вируси, която може да се използва за успешни бъдещи скринингови проучвания.
- Характеризирани са някои секвенции на вируси от здрави донори, които допускат предположение за наличие на нов клон в рамките на изследвания кълъстер или на нов самостоятелен кълъстер. Тези начални данни дават възможност за по-нататъчни проучвания в областта.

Резултатите от дисертационния труд са публикувани в 2 списания, IF - 0.198. Публикациите са колективни, като авторката е на първо място в едната и на второ в другата. Представени са нейни участия в 2 международни и 1 национални конференции. Авторефератът отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд.

Препоръки за дисертационния труд: Нямам съществени препоръки и забележки.

Заклучение:

Въз основа на анализа на предоставения ми за изготвяне на становище научен труд, „Разпространение и генетично разнообразие на *Torque teno* вирусите (сем. *Anelloviridae*) в България“, актуалността на проблема и значимостта на научните приноси на автора, давам положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на Уважаемите членове на научното жури да присъдят на **Калина Август Шишкова** образователна и научна степен „доктор“ .

София, 30.11. 2014

Изготвил становището: доц. д-р Галина Железова, дм